

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Aperitur via liberandi Triboniani, qui Novellæ auctore est, à vitio ...
Theodoreti locus de Thessalonica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

secundum dixit in Romana synodo: *Nam constat venerandos sedis vestra Pontifices, quamvis in toto mundo sedes apostolica Ecclesiarum sibi jure vindicet principatum, & solam ecclesiasticis causis undique appellare necesse sit, specialiter tamen gubernationi suae Illyrici Ecclesias vindicasse.*

Marca in lib. de Primat. §. 10.

IV. Illyriciana porro solida Diocesis, postquam orbis Romanus in quatuor praefecturas sectus est à Constantino Magno, complectebatur Pannonias, utrumque Noricum, Dalmatiam, Daciam ripensem & mediterraneam, Mœsiam, Dardaniam, Macedoniam, Achaïam, Thessaliam, utramque Epirum, & Cretam. Sirmium autem Pannoniae secundae civitas, erat caput Illyrici, ut in synodo Aquileiensi habita anno C C C L X X I. differuit Anemius Sirmiensis Episcopus, sive Acta quae nunc circumferuntur istius synodi germana sunt, sive post longum tempus conficta à Vigilio Tapfensi Episcopo in Africa, ut existimat Petrus Franciscus Chiffletius vir eruditissimus. Vt cunq̄ue enim se res habeat, ex Actis illis probatur Sirmium fuisse quondam caput Illyrici. *Anemius Episcopus dixit: Caput Illyrici non nisi civitas est Sirmiensis.* Vnde eam Ammianus Marcellinus vocat matrem urbium, ibique Principum Romanorum regiam seu palatium fuisse docet in libro x x. & x x v i. suorum commentariorum. Quod etiam à Zozimo historico observatum est. Itaque claritati urbis datum ut illic quodque esset praefectura Illyricianae sedes; ibique per eas tempestates fuit omne Illyrici fastigium, tam in civilibus quam in episcopalibus causis, ut ex eodem Ammiano Marcellino & Iustiniano Aug. observavit illustrissimus Archiepiscopus in libro de Primatibus. Chiffletius tamen existimat Sirmium nunquam fuisse caput Illyrici, nisi fortassis per illud triennium quod in ea urbe Constantius Imperator exegit, per annum nimirum C C C L V I I. & duos sequentes.

Amm. Marcell. lib. 15. Iustin. Nov. 11.

Chifflet. in Notis ad Vigil. Tapf. pag. 38. & seqq.

V. Secto demum Illyrico in orientale & occidentale, Pannonia quidem, utrumque Noricum, Dalmatia, Mœsia, Dardania, & Creta, in imperio occidentali remansere; servataque est aliquatenus Sirmio sua dignitas, constituto illic Vicario Praefecti pratorio Italiae, qui provincias illas regeret, perque illos tractus vice sacra judicaret. Sedes verò Praefecti pratorio Illyrici translata est Thessalonicam; eique contributa Macedonia, Thessalia, Achaïa, Epirus utraque, Praevalis, & utraque Dacia. Disputatur inter eruditos quoniam demum tempore instituta fuerit haec divisio. Marca verò post ubi rem de hac controversia dissertationem concludit eam fuisse peractam anno C C C X C V.

Marca de Primat. lib. 2. §. 16.

supremo Theodosij senioris arbitrio: qui eo anno moriens, Honorioque & Arcadio imperij provincias dividens, Illyricum orientale Arcadio, occidentale Honorio commisit.

VI. Aucta ex eo dignitas Episcopi Thessalonicensis, quòd ingens accessio facta esset claritati urbis; juvitque fortunam ejus auctoritas Episcopi Acholij, tum etiam Anyfij, quos ob ingentia eorum merita Pontifices Romani, qui tum vixere, Damasus & Sircius plurimum suspexerunt, ceu suo loco sumus dicturi. Sed tamen adhuc amplificata valde est Thessalonica post excidium Sirmij, quod contigit anno quadringentesimo quadregesimo secundo, furente per Thraciam & Illyricum exercitu Hunnorum, duce Attila. Tunc enim Apennius Praefectus pratorio Illyrici, sive potius Vicarius, è Sirmio Thessalonicam profugit, ut Iustinianus docet; qui addit, eò tunc commigrasse dignitatem praefecturae. *Cum enim in antiquis temporibus, inquit ille, Firmi praefectura fuerit constituta, ibique omne fuerit Illyrici fastigium tam in civilibus quam in episcopalibus causis, postea autem Attilanis temporibus eisdem locis devastatis Apennius Praefectus pratorio de Firmiana civitate in Thessalonicam profugus venerat, tunc ipsam praefecturam & sacerdotalis honor secutus est, & Thessalonicensis Episcopus, non sua auctoritate, sed sub umbra praefecturae, meruit aliquam prerogativam.*

VII. Scio clarissimum eruditissimumque virum Ioannem Morinum falsitatis arguere hunc locum ex Novella Iustiniani, multis de causis. Tum, quòd verum non sit Thessalonicam adeptam esse honorem ecclesiasticum Attilanis temporibus, cum Leo Papa, qui temporibus Attilae vixit, testetur in epistola ad Anastasium Thessalonicensem primatus dignitatem Thessalonicensibus Episcopis delatam olim fuisse ex Pontificum Romanorum praedecessorum suorum constitutione. Tum etiam, quòd falsum quoque sit civilis administrationis apicem eisdem Attilanis temporibus collatum Thessalonicae fuisse. Eo enim ornatam fuisse Theodosij Magni tempore. Falsum praeterea esse iisdem Attilanis temporibus amplificatam fuisse dignitatem urbis Thessalonicensis, aliquamque prerogativam meruisse sub umbra praefecturae. Constat enim eam urbem fuisse clarissimam, magnaeque auctoritatis, jam inde à temporibus synodorum quae apud Nicæam & Sardicam habitae sunt.

VIII. Sensit vitia ista illustrissimus Archiepiscopus, Tribonianumque Novellae illius Constitutionis auctorem à vitio adspiciendae liberari non posse pronuntiavit, si No-

Justin. Nov.

* Siml

Marca lib. 2. §. 16.

Marca in Nov. de Primat. §. 16.

vella verba accipiantur generaliter de præfectura Illyrici, cum ea retro ab annis quinquaginta constituta esset Thessalonica. Itaque sic cautè accipienda Novellæ verba, de Vicarij nimirum jurisdictione in Pannonias, quæ posthac Thessalonica exercenda erat, non autem Sirmij. *Vnde amplificata est, inquit Marca, Urbis & Ecclesie Thessalonicensis dignitas. Quare Theodoretus, qui post ista tempora vixit, sic loquitur de Thessalonica: Thessalonica urbs est maxima & populosa, Macedonia quidem in gente posita, sed quæ caput est tum Thessaliæ & Achaïæ, tum aliarum complurium provinciarum quæ reguntur à Prefecto prætorio Illyrici.*

Theslon. lib. 1. tit. 17.

C A P V T XX.

Synopsis.

I. Antè quàm inquiratur in originem vicariatus Thessalonicensis, agendum est de antiquitate & claritate Ecclesie Thessalonicensis.

II. Ea erat una ex apostolicis, à Paulo Apostolo fundata ut ipse docet, & legitur in Actis Apostolorum. Illyriciana Ecclesie Thessalonicensis respiciebant ut fidei matrem. Quid sint apud Tertullianum cathedra Apostolorum.

III. Alexandro Episcopo Thessalonicensi imposita à patribus Concilij Niceni cura deferendorum decretorum synodi in provincias Illyricianas, ut testantur Gelasius Cyzicenus & vetus auctor apud Photium.

IV. Investigatur verus sensus verborum Gelasij Cyziceni, qui diversis diversorum interpretationibus est distractus. Innocentius III. docet magnam fuisse dignitatem Episcopi Thessalonicensis antè quàm Vicarius esset apostolica sedis.

V. Dignitas illa Thessalonicensis Episcopi probatur etiam ex allocutione Arij in Concilio Sardicensi.

VI. Et ex Athanasio, qui præcipuum defensionis sue caput ponit in testimonio literarum Alexandri Episcopi Thessalonicensis.

VII. Episcopus Thessalonicensis, etiam antè quàm esset Vicarius Romani Pontificis, ordinabat Metropolitanos Illyricianos secundum veterem Ecclesie sue consuetudinem. Thessalonica vocatur à Theodoro caput Macedonia, Thessaliæ & Achaïæ, tum aliarum complurium provinciarum.

VIII. Maxima ergo ubique erat antistitis urbis illius reverentia. Secunda synodus noluit antè cognoscere de ordinatione Maximi in Ecclesia C.P. quàm Acholius adesset. Postea verò Maximi ordinationem damnavit, & Nestarium ordinavit.

IX. Acholius non fuit illic Legatus Damasi, ut persuasum fuit viris doctis. Castigantur qui putant Sotzomenum enumerare Acholium inter presides istius Concilij.

X. Henricus Valestus refellitur, qui putavit Acholium fuisse unum ex Episcopis orientalibus qui Constantinopolitano Concilio interfuerunt.

I. SUPERIORI capite satis, ut opinor, egimus de dignitate urbis Thessalonicae. Tom. II.

nicensis. Superest ut inquiramus in initia dignitatis quæ illi collata est à Pontificibus Romanis, qui Thessalonicensis Episcopos Romanæ sedis Vicarios esse voluerunt in Illyrico. Sed antè quàm destinata componam, res postulare videtur ut de antiquitate Ecclesie Thessalonicensis agamus, mox investigaturi an vicariatus tributus fuerit Ecclesie, an verò personis; id est, an vicariatus ille ita tributus fuerit huic sedi ut necessarium esset Romano Pontifici vices suas committere novo Episcopo Thessalonicensi, an verò ea ratione tributus fuerit, ut illa honoris continuatio merè penderet ex libero Romani Pontificis arbitrio, falsque illi esset vicarium illum honorem non conferre novo Episcopo Thessalonicensi.

II. Primum omnium satis constat Thessalonicensis Ecclesiam fuisse unam ex apostolicis, id est, ex Ecclesiis illis quas Apostoli ipsi fide Christiana imbuerunt. Legimus enim in Actis Apostolorum, cum Paulus & Silas venissent Thessaloniam, Paulum illic scripturas interpretatum esse & insinuasse quia Christum oportuit pati & resurgere à mortuis, & quia hic erat Iesus Christus quem ille enuntiabat eis, quosdam verò ex Iudæis Thessalonica commorantibus credidisse & adjunctos fuisse Paulo & Silæ, itèmq; magnam gentilium multitudinem, & mulieres nobiles non paucas. Quin & Paulus ipse hoc testatum reliquit in duabus epistolis quas scripsit ad Ecclesiam Thessalonicensium, ex quibus illud quoque discimus, Thessalonicensium eum ardorem fuisse in initiis susceptæ fidei ut forma facti fuerint omnibus creditibus in Macedonia & in Achaïa; in quibus regionibus ipsi Thessalonicensis prædicaverunt verbum Dei, & non solum in Macedonia & Achaïa, sed etiam in omni loco, ut inquit Paulus, id est, in regionibus quæ circum Macedoniam & Achaïam positæ sunt, fides eorum inclaruit. Vnde argumentum trahi potest ad asserendum Illyricianas Ecclesias Thessalonicensis respexisse ut fidei matrem, illam verò eo privilegio potitam apud eas gentes fuisse quod Episcopi celebriorum civitatum obtinebant in Ecclesias quas prædecessores eorum fundaverant, de quo jure videndus illustrissimus Archiepiscopus lib. 1. cap. 111. §. v. istius operis. Hinc Tertullianus enumerans Ecclesias apostolicas, à quibus ceteras dixerat traducem fidei & semina doctrinæ mutuatas esse, inter illas ponit Thessalonicensis, cum paulò antè dixisset apud ipsas suis locis adhuc præsidere cathedras Apostolorum. Quem locum explicans vir clarissimus Nicolaus Rigaltius, ut fateretur intelligi posse de ipsis cathedris Apo-

Act. 17.

1. Thessal. 1.

Tertull. in lib. de Præscript. c. 10. 16.